

Daniel 4:1-3 en 29-31

Nebukandnezar:

1 zijn belijdenis van het geloof

2 zijn bewondering voor zichzelf

3 zijn behandeling door God

Gemeente,

Nebukadnezar. Vier keer kruist God op bijzondere manier zijn levenspad.

In hoofdstuk 1 maakt hij het mee dat 4 jonge mannen uit Juda weigeren zijn voedsel te eten. Hém tegenspreken. Daar het lef toe hebben. Omdat ze hun God gehoorzaam zijn. En dat zij wijzer bleken te zijn dan alle anderen. Hun God zegende hen. Dat was zijn eerste kennis-making met de HEERE en Zijn knechten.

In hoofdstuk 2 geeft deze God hem een droom. En Zijn knecht Daniel kan hem vertellen en nog uitleggen ook. De kleine steen zal het beeld van alle koninkrijken der aarde vermorzelen. En Zijn rijk zal hemel en aarde vervullen en eeuwig zijn. Hij is onder de indruk. Hij belijdt: Het is de waarheid dat uw God een God der goden is en een Heere der koningen, Die verborgenheden openbaart.

In hoofdstuk 3 ontmoet hij weer 3 van die jonge mannen die niet willen buigen voor zijn beeld. Ook niet als hij hen dreigt met de vurigste oven en een herkansing geeft. Maar ze buigen niet en laten zich in de oven gooien. En worden gered door een hemelse verschijning. Hij is onder de indruk en belijdt: Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abed Nego, Die Zijn engel gezonden heeft. Daarom wordt van mij een bevel gegeven dat ieder die deze God lastert in stukken gehouwen zal worden, want er is geen ander God Die also verlossen kan.

In hoofdstuk 4 zijn wij waarschijnlijk zo'n 30 jaar verder. Als Nebukadnezar een document laat uitgaan. Waarin hij beschrijft hoe hij gedroomd heeft. Dat Daniel heeft uitgelegd dat hij als een dier zou worden. 7 tijden, 7 jaren lang. Dat was in heel Babel bekend geworden. De koning kruipt als een dier door het weiland en slaapt daar ook. Maar dat is voorbijgegaan. Ik ben weer mens geworden, mijn verstand is weer teruggekomen. En dat heeft God gedaan. De allerhoogste God. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, Hij doet naar Zijn wil met het heir des hemels en er is niemand die Zijn hand afslaan en tot Hem zeggen kan: wat doet Gij? Nu prijs ik en verheerlijk de Koning des hemels.

1 zijn belijdenis van geloof

Vier keer kruist God op bijzondere wijze zijn pad. En drie keer brengt dat Nebukadnezar tot een belijdenis. De laatste keer zelfs looft en prijst hij deze God. En toch....en toch..... we vrezen dat hij ten diepste onbekeerd is gebleven. Als vijand van God gestorven is en buiten Gods hemel is gebleven. Heeft moeten horen: "Gaaf weg van Mij, Ik heb u nooit gekend".

Dat kan dus: dromen gehad hebben, bijzondere ontmoetingen met kinderen van God gehad hebben, diep onder de indruk zijn geweest, zelf wonderlijk gered zijn uit ernstige toestand, beleden hebben: God is almachtig, Koning, Hem loof en prijs ik. En toch wezenlijk, innerlijk onbekeerd gebleven en buiten Gods rijk. Wij moeten dus niet te snel concluderen dat wij kind van God zijn en onderdaan van Zijn rijk. Op beter gezegd: niet op verkeerde gronden. Een droom, een bijzondere ervaring moet je fundament niet zijn. Een ontmoeting met een kind van God waar je van de onder de indruk was kan je fundament niet zijn. Een wonderlijke uitredding uit ziekte of andere narigheid moet je geen rust geven. Dat je belijdt dat God alles regeert en almachtig is mag je grond niet wezen. Daarmee kun je geen belijdenis doen, niet ten avondmaal gaan, niet gerust zijn voor je sterven. Want dan kun je je vergissen, voor eeuwig bedriegen. En wie zich hierin vergist en daarin blijft, die maakt een onherstelbare vergissing. Want dan kun je het wezenlijke missen.

Wat is dat dan? Wat ontbreekt er aan de belijdenissen van Nebukadnezar? In de eerste plaats het vertrouwen, de overgave. Hij belijdt God als de Almachtige, de Heerser, Degene Die koningen afzet en aanstelt, Wiens hand alles leidt. Maar....heeft hij zich ook overgegeven aan deze God en aan Zijn hand? Vertrouwt hij Hem zijn leven toe? Gods kind, wie echt de HEERE kent, die vertrouwt dat die hand van God de Vaderhand is. De Vaderhand Die Jezus Christus gaf. Die het verlorene zoekt en vastgrijpt. Die mijn leven leidt tot zaligheid. Aan Wie ik mij toevertrouw. HEERE, leidt mij, heilig mij. Aan uw hand. Waar geloof is vertrouwen, overgave. Dat kan bestreden zijn, klein zijn, wankelmoedig zijn, beproefd en aangevochten zijn, maar het werpt zich in die handen. Omdat het Vaderhanden in Christus zijn.

En in de tweede plaats is het document dat Nebukadnezar de wereld in laat gaan uiteindelijk erop gericht naar het lijkt om zijn koningschap veilig te stellen. De mensen moeten hem weer als koning

serieus nemen. En Gods werk moet in dienst staan van zijn aanzien als koning. Daaruit blijkt dus dat zijn zondige aard niet is gebroken, maar even gebogen. Als een boomtak die je met geweld naar beneden buigt en vasthoudt, maar zodra je hem loslaat zwiept hij omhoog. Hij is gebogen geweest, maar niet gebroken. Als die tak breekt, dan knakt hij, dan steekt er nog wel een restant de lucht in, maar het is gebroken, geknakt. Door omstandigheden kan mijn zondige aard gebogen worden, onderdrukt. Ik leef een tijdje anders, ingetogener. De spanning of de uitredding doet me anders leven. Maar als het weer over is, zwiept mijn oude leven weer omhoog. En een jaar na dato leef ik weer als voorheen. Er is niets gebroken, geknakt. Bij een kind van God, een waar gelovige, is er iets gebroken. Je eigendunk, je zelfbeschikking is geknakt. Door de liefde Gods in Jezus Christus ben ik verbroken en geknakt in eigenwaan en eigendunk. Een spoor van berouw dat ik god met mijn zonden heb vertoornd en bedroefd. Liefde tot de Heere geeft droefheid over mijn zondige aard.

Dat zijn de bewijzen van genade. Van het kennen van God in Jezus Christus. Vertrouwen op Gods vaderlijke goedheid en overgave aan Hem. En berouw dat mijn hoogmoed knakt en eigenwaan gebroken heeft.

Nebukadnezar had veel, maar miste dit. Dat zou nog zo kunnen voorkomen. Veel hebben, meegemaakt hebben, maar dit missen. Toch dezelfde gebleven zijn. Veranderd, maar niet bekeerd. Dan kun je beter veel missen, maar wel: bekeerd. Gods goedheid in Christus kennen en gebroken, geknakt in je eigenwaan door berouw. Daar gaat het om. Uiteindelijk om dat éne: Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb.

2 zijn bewondering voor zichzelf

Wat was dat dan precies, die tak die ongebroken was gebleven bij Nebukadnezar? Die komt wel naar voren toe in dit hoofdstuk. We zeiden zal. Er lijken zo'n 25/30 jaar voorbijgegaan sinds hoofdstuk 3. Nebukadnezar heeft zijn rijk gevestigd. Babel is en wereldrijk. Alles wat te veroveren viel is veroverd. Er is rust en vrede in zijn rijk. En de hoofdstad Babel is een wereldwonder. Volgens overlevering met een omtrek van 65 kilometer, dus van 8 bij 8 kilometer in het vierkant, voor die tijd onvoorstelbaar. De hangende tuinen zijn één van de 7 wereldwonderen gebleven. De hoogste gebouwen en de sterkste muren

zijn in Babel te vinden. De wereldstad van die tijd. Uniek in zijn soort. En Nebukadnezar heeft de tijd om ervan te genieten, om het in ogenschouw te nemen. Rond te kijken. En het welt in hem op en hij spreekt het uit: Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb. Door de sterkte van mijn macht. En tot eer van mijn heerlijkheid. We horen het: ik heb het gebouwd. Dat is één keer zichzelf geprezen. Door de sterkte van mijn macht, mijn middelen, mijn mogelijkheden, mijn manschappen, mijn voorraden. De twee keer zichzelf geprezen. Tot eer van mijn heerlijkheid. Mijn roem, mijn aanzien, mijn naam. De derde keer zichzelf geprezen. Dat ik het gedaan heb, met welke middelen: mijn macht, en met welk doel: mijn heerlijkheid.

Kijk, gemeente, ook jongeren, kinderen, je kunt in preken wel eens horen over de wereld. Of over het vlees. En over wat dat dan allemaal is: diefstal, criminaliteit, overspel, vloeken, zondagsontheiliging. Verschrikkelijke dingen. Maar dat zijn uitingsvormen, stengels en bloemen. Want de wortel van al die uitingen van vlees en wereld is hoogmoed en eerzucht. Ten diepste is vlees en wereld veel ongrijpbaarder, en minder aanwijsbaar. En dat brengt het veel dichterbij. En het lijkt onschuldiger.

Het is minder aanwijsbaar want het is een houding, een gevoel, een innerlijk. Je zelf roemen en willen laten roemen. Uit zijn op en genieten van eer en bewondering van mensen. Voor jezelf. De opwelling, de gedachte en de genieting: dit is het grote Babel dat ik gebouwd heb. Wilt u enkele parallellen? Eerst wat verder weg. Dit is de gouden medaille die ik gehaald heb. Dit is mijn mooie lichaam dat ik opgemaakt heb. Dit is de prestatie die ik verricht heb. Het druipt er soms vanaf in de sportwereld, in interviews. Als je Heere kent krijg je er weerzin tegen, draait je hart in je om, stop je ermee om naar te kijken of te lezen. Die houding van eigen eer en roem. De beste willen zijn en zo gezien willen worden.

Maar het komt ook dichterbij: Dit is het grote bedrijf dat ik tot stand gebracht heb. Dit is de moeilijke klus die ik geklaard heb. Dit is het mooie doelpunt dat ik gemaakt heb. Dit is de goede opmerking die ik gemaakt heb. Dit is de goede repetitie die ik gemaakt heb. Dit het gezin dat wij opgevoed hebben. Nog dichterbij: dit is het mooie gebed dat ik uitgesproken heb, de mooie preek die ik gehouden heb, de goede inleiding die ik gemaakt heb, de prima vertelling die ik gehouden heb.

Zouden ze het toch wel gemerkt hebben en doorhebben? Dat komt zo dichtbij, dat je in de kerk niet veilig ervoor bent.

Toegegeven, het lijkt wat onschuldig. Maar wat gebeurt er dan ten diepste? Dan wis ik de grens uit tussen God en mens. Dan neem ik voor mijzelf wat God toekomt. God is de Enige Die zeggen kan en mag: is dit niet de wereld, de mens die Ik gemaakt heb? God heeft leven in en van Zichzelf. God is volmaakt in Zichzelf. Hem komt eer toe. Hem alleen. En hoogmoed en eerzucht grijpen naar wat God alleen toekomt. Steken Hem naar de kroon en troon. Zetten Hem af, staatsgreep. Majesteitschennis. Vanuit Genesis 3. Toen al. Als God willen zijn. En dat vertoornd God zeer. Hierover toort God. Over deze wortelzonde vanuit Genesis 3. Daarom is de vraag ook niet of een mens of u, jij ik, deze zonde hebben, want dat hebben we allemaal. Dat zijn we allemaal. Maar de vraag is of we het ontdekt hebben. Bent u erachter gekomen dat dit ons bestaan is, ons streven, ons hunkeren? Dat ik doe en voel alsof ik alles zelf gedaan heb en in eigen hand heb. Ja, geen wonder dat ik dan ook mijn eigen grenzen ga stellen en bepalen. Geen wonder dat ik dan zelf ga uitmaken wat goed en kwaad is. Geen wonder dat ik dan meen dat ik zelf mijn norm ben mezelf beoordelen kan. Als ik er een goed gevoel bij heb is het ook goed. Hebt u dat ontdekt? Wortelzonde. Jezus zegt: tenzij dat gij wederom geboren wordt kunt gij het koninkrijk Gods niet zien.

3 zijn behandeling door God

Maar: toen kwam de stem uit de hemel. Het koninkrijk is van u gegaan. Nebukadnezar wordt een dier gelijk. Verliest zijn menselijk bewustzijn. Kruipt op handen en voeten. Slaapt in het gras. Laat nagels en haar groeien. Hij verliest alle vermogens waarop hij zo geroemd had. God laat merken: Ik sta boven u, Nebukadnezar. U dacht heel wat in de hand te hebben, maar Ik heb alles in handen. Ik geef en neem. Ik maak mogelijk en Ik verhinder. Ik verhoog en Ik verneder. Wat Nebukadnezar overkomt is een voorspel van het laatste oordeel. Een zwakke afglans van wat er op de jongste dag gebeuren zal. Hij zal oordelen. Hij verhoogt en vernedert. Hij laat binnen en Hij verstoot. Daarom is dit de prediking: zorg dat je met Hem verzoend bent. Zorg dat je Hem kent! Dat je vrede met Hem hebt. Al heb je alle mensen mee, al heb je jezelf mee, dat zegt niets. Het zal erom gaan of je Hem kent, of Hij jou kent. Hij beslist en Hij bepaalt wie er binnenkomt en wie er buiten moet blijven. Hij verhoogt tot in de hemel, Hij vernedert tot in de hel. Zoek Hem en leef! Hij verleent toegang tot de stad die Hij gebouwd heeft. Waarvan Hij zeggen

mag: dit is het Jeruzalem dat Ik gebouwd heb. Dat Ik als Vader bedacht en gegrond heb en geformeerd. Dat Ik als Zoon gefundeerd heb op Mijn offer en Mijn voorbedding. Dat Ik als Heilige Geest gevuld heb met zondaren door Mijn werk en Mijn inwoning. Zijn stad die fundamenten heeft. Waar alles vreugde, liefde en heiligheid is. Waarover Hij bepaalt wie er in komt. Zoek Hem en leef! Of je met Hem in het reine bent, gekomen bent. O mijn ziele doorzie toch uw lot.....

Daartoe gaf God Nebukadnezar tijd. Daartoe kruiste de HEERE op minstens 4 momenten duidelijk zijn pad. Daartoe gaf Hij de droom met de verkondiging van Daniel daarbij. Daartoe vernederde God Nebukadnezar tot een dier en liet Hij hem weer terugkeren bij zijn menselijk verstand. Om hem te roepen tot bekering. Breek uw zonden af door gerechtigheid zegt Daniel in vers 27.

De HEERE doet wat om ons tot Zich te lokken en te leiden. Tot Zich te dringen en geestelijk te dwingen. Daar zijn momenten, ontmoetingen dat Hij heel duidelijk je pad kruist. Gesprekken met kinderen van God, gebeurtenissen rond een overlijden. De HEERE roept. Daar zijn verkondigingen die tot ons komen. Het Woord dat spreekt en roept: bekeert u, keer weder tot Mij. Keer op keer. Ik heb geen lust in uw dood maar daarin dat u zich bekeert en leeft. En door gebeurtenissen in je leven waardoor God merken laat: Ik bepaal. Ik leid je leven. Je bent zo klein, zo machteloos. Een ongeluk, een ziekte, een psychische inzinking. Je hebt het niet zelf voor het zeggen. Je bent geen eigen baas. Ik sta boven je: zoek Mij en leef.

En door al die ontmoetingen, preken en gebeurtenissen heen klopt het aan ons hart: breek uw zonden af door gerechtigheid. En wat is gerechtigheid? Dat is allereerst de juiste houding tav God, je juiste plaats tov God. Houding van oprechtheid, van gerichtheid op Hem, van de vreze Gods: als een kind tot zijn vader zo tav God: hoogachtend en vertrouwend. De juiste houding tav God. Hoe kom ik daaraan? Aan die innerlijke ommekeer? Ipv hoogmoed nederigheid, ipv eerzucht gerichtheid op God? Hoe kom ik daaraan? In Christus! God, Die Zich tot Mens vernedert. Nebukadnezar, ik ben mens en verhoog me als God. Maar Jezus is God en vernedert zich als mens. Laat Zich als mens behandelen. Deelt in menselijke oneer en schande, vloek en oordeel.

Wij willen als God zijn en behandeld worden, Jezus laat Zich als mens behandelen. Als vervloekte. Als misdadiger. Als iemand Die gelasterd en gehoond wordt. Te schande gemaakt. Het is Hem niet te min. Hij laat het over Zich heenkomen. Hij laat Zich als mens behandelen door God: neerdalend ter hel, van God verlaten. Het is Hem niet te zwaar. Ik sprong omhoog om als God te zijn en ik greep mis, eeuwig mis. Jezus komt omlaag om als mens te zijn en om zondaren te zoeken. Vanmorgen. Hier in de prediking is Jezus en Hij zoekt het gevallen. Het gevallen omdat het wilde springen tot de eer en troon van God. Laat u door Hem vinden. Geef u Hem over. Hij is in Christus al uw overgave waard. Dat miste Nebukadnezar, maar Hij vraagt het van u, jou, mij: overgave, vertrouwen om Wie Hij in Christus is.

Dan kent u Hem. Dan hebt u in beginsel de juiste houding tov God, uw Schepper. Houding van overgave, vertrouwen, van onderwerping en oprechtheid. Door Christus gevonden en gered sta je in beginsel recht voor God. In de juiste houding. En in beginsel recht tegenover je naaste. Om wel te doen aan hulpbehoevenden. En wat is dan je houding en je insteek? Deze: niet ons o Heere niet ons Uw Naam alleen zij alle eer en roem gegeven. Ik zal U eeuwig loven omdat Gij het hebt gedaan. Eer aan God. U zij de eer. Heilige Geest, Die mij inwon en een nieuw hart gaf. Zoon van God, Die mij kocht en overzette uit de dood in het leven. Vader, Die mij verloor en liefhad van eeuwigheid. Eer aan Hem. Niet ik, maar U. Dat knakt mijn hoogmoed en eerezucht. Wat Hij niet moest doen om mij te redden.

En dat geldt in alle dingen. Wat heb ik dat ik niet ontvangen heb? Kijk, ik mag dat wel zien. Wat ik kan en aan gaven heb. Waar ik goed in ben. Dat mag ik zelfs niet verkleinen en over het hoofd zien, maar dan: om God ervoor te danken. Hem te erkennen. Ook anderen er Hem om te laten eren. Voor mijn geloof en geestelijk leven, voor mijn gebedsgaven en inzet in de gemeente, voor mijn talenten van luisterhouding, werk met mijn handen, inzicht in wiskunde of economie, voor mijn mogelijkheden op sportief gebied: God de eer. En het is je strijd. Die gebroken eerezucht en hoogmoed groeit weer aan en zit ertussen. Was het maar zuiverder in zijn bedoeling en intentie. Want die eerezucht en die hoogmoed zijn wel gebroken, maar afgestorven nooit en te nimmer. Wat zal het een dag zijn als ik helemaal en voor eeuwig puur en zuiver ten volle en volkomen zal zingen: Gij hebt het gedaan!

Amen